

Благовестете от ден на ден спасението на нашия Бог!

НЕДЕЛЯ СЛЕД БОГОЯВЛЕНИЕ

ЕВАНГЕЛСКО ЧЕТИВО

А като чу Исус, че Йоан е предаден, отиде в Галилея; и като остави Назарет, дойде и се засели в Капернаум крайморски, в пределите Завулонови и Нефталимови, за да се сбъдне реченото чрез пророк Исаия, който казва: "земята Завулонова и земята Нефталимова, на крайморския път, отвъд Йордан, езическа Галилея, народът, който седеше в мрак, видя голяма светлина, и за ония, които седяха в страна и сянка смъртна, изгря светлина".

Оттогава Исус начена да проповядва и да казва: покаяйте се, защото се приближи царството небесно. (Мат. 4:12-17)

ОТЕЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

ИСУС ХРИСТОС ЗАПОЧНАЛ ДЕЛОТО СИ В ГАЛИЛЕЯ

В днешното евангелско четиво чухме, братя, че след залавянето на св. Йоан Кръстител Исус Христос отишъл в Капернаум, откъдето започнал да проповядва и казва: „Покайте се, защото се приближи царството небесно“.

Покаянието е необходимата предпоставка, за да напредва духовно всеки човек и да приема животворната Божия благодат. Нужна е обаче решителна воля. А волята се калява по различни начини.

Естествено, както ни учи животът, множеството скърби и безизходици са тези, които ни принуждават да идваме на себе си. Помните ли как точно описва това пробуждане евангелистът в случая с блудния син? „Като дойде в себе си“, т.е. когато е намерил себе си, когато се е съвзел, когато е осъзнал какво е направил, тогава „промени ума си“, променил разположението си, променил посоката си. И поел пътя на връщане към баща си, откъдето по своя воля си бил тръгнал.

Блудният син и всеки заблуден се покаява и бива изкупван. Тази изкупваща промяна няма никаква болезнено самолюбива претечия. Никой не изисква да му ръкопляскаат, защото се е покаял, нито претендира за първите места, понеже се е осъзнал.

Блудният син се върнал при бащата и просто и смирено поинскал място пред слугите. Няма претенции към баща си. Избор на бащата било да го приеме с отворени

обятия, да го облече и да устрои голям празник в негова чест.

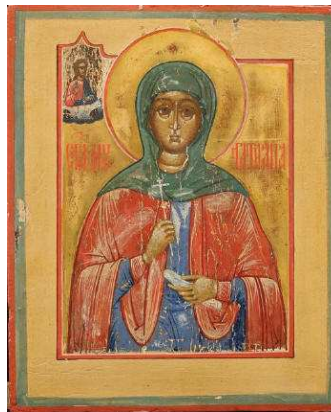
Който се покаява, братя и сестри, се наслаждава пръв на плода на обръщането си. Това е духовната лекота, просветлението на ума, чистотата на съвестта му. Обаче една такава жизнена позиция има и обществени измерения и се взема предвид в човешките отношения. Законът например не съди по еднакъв начин неразкайващия се престъпник и разкайващия се.

В новия свят на царството Божие влизането се осигурява от покаянието. Защото за Църквата „няма човек, който да е живял един ден на земята и да не е съгрешил“. Откровеността и чистотата на съвестта пред Бога, човеколюбието и любовта към ближния са основни предпоставки, за да осъзнае всеки човек царството Божие и да го вкусува още тук и сега.

Бог е представен в Новия Завет като състрадателен и милостив. Той приема в Своята безкрайна слава всеки покаял се човек. Прощава на разбойника на кръста и оттогава влизат в рая всички, които с чиста съвест прибягват до Неговата безпределна любов и неизмерима милост.

Автор: Апостол Папаконстантин Митрополит на Поляна и Букш Из „Как ще повярват, ако не чуят?“

СВ. МЪЧЕНИЦА ТАТЯНА РИМСКА

Света мъченица Татяна произлязла от знатно и богато римско семейство, което я възпитало от ранно детство в християнската вяра, макар нейният баща да бил три пъти префект на гр. Рим. Изцяло проникната от тази вяра, Татяна била посветена за дякониса и всецяло се отдавала на милосърдие и непрестанна молитва. Тя се отказала от светски радости и се обрекла на целомъдрие и по този начин още повече засияла като достойна за мъченически венец.

Екорошната насилствена смърт на жестокия император Хелиогабал (203-212 г.) освободила християните от заплахата на едно, може би чудовищно гонение и всички били готови да си отдъхнат, когато на престола го заменил 16-годишния му братовчед Александър Север (205-238 г.), майката на когото, Юлия Мамаея, решително покровителствала християните и била почитателка на знаменития

СВ. ПРЕПОДОБНИ РОМИЛ ВИДИНСКИ

Родно място на преподобни Ромил е бил град Бдин (Видин). Майка му била българка, а баща му – грък. При св. Кръщение бил наречен Руско. Заможността на родителите и неговата даровитост му дали възможност да получи добро образование, с което възхищавал всички около

себе си.

Когато пораснал, родителите му поискали да го задомаят, но той избягал тайно от тях в столицата Търново и в манастира "Св. Богородица Пътеводителка" бил постриган за монах с името Роман. Неговото непрекословно послушание и благоговението му пред Бога, неговото мъдро смирение и любов към всички и най-вече към болните били известни на всички братя в търновската "Света Гора" и в местността "Устие", обитавани от множество монаси, та всички започнали да го наричат "Калороман" по гръцки или "Добрият Роман" по български.

Той чул, че великият подвижник на благодатното безмълвие (исихазъм) и богосъзерцание св. Григорий Синаит преминал да живее на българска земя в местността "Парория" ("пригранична" – на границата между България и Византия). Роман оставил всичко и дошъл тук, където бил приет добре и обучаван във високите добродетели на истинския духовен живот: получил дара на постоянната молитва, на постоянното вдъхновение, на постоянните покаяни съззи, на боговдъхновеното поучение.

Турските нашествия, разбойническите нападения, смъртта на св. Григорий Синаит го заставили да се завърне във вътрешността на България, но жаждата за парорийното усамотение и безмълвие го върнали отново в Парория, где то приел велика монашеска сухима с името Ромил. После той заминал с ученика си Григорий (който написва житието му) за Атонска св. Гора, где то в местността Мелания се подвизавал много време и събрал монашеско братство.

След злополучната за християните битка с турците при река Марица на 26 септември 1371 г. св. Ромил – като мнозина други – бил принуден да напусне Атон, да се пресели с учениците си в Авлона (близо до Драч), а оттам – в Раваница (Сърбия), в манастира "Св. Възнесение", где то скоро и починал на 16 януари 1375 година.

© Жития на светните. Синодално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев).

християнски учител Ориген. Самият Александър имал еkleктически убеждения: равнодушен към вярванията на другите, той не се придържал към един определен светоглед, поради което всред идолите на различните езически божества в дома си имал изображението и на Исус Христос. Но тъкмо при Александър Север дошъл страшния час за мъченица Татяна.

Поради малолетство на императора държавните работи били ръководени от административни сановници и пълномощници на сената, които по своя преценка прилагали неотменените закони за сигурността на държавата. Още били меродавни противохристиянските разпореждания на императорите Траян, Марк Аврелий и Септимий Север. Анонимният житиеписец на св. Татяна съобщава за жестоките разпоредби и преследвания на християните от управители и сановници като Улпиан, Виталий и Кай, които "проливали християнската кръв като вода".

Без да гледат на знатното положение на Татяна и на нейния безукорен живот, тя била заведена в храма на Аполон, за да принесе жертва. Девойката не само отказала да стори това, но по нейна молитва идолът се сгромолясал и се разбил на парчета. След напразните увещания на градоначалника да се отрече от Христа младата Татяна била многократно подлагана на най-свирепи изтезания, като дори изболи очите ѝ и рязали ивици от нейната снага. След всяко мъчение Бог извършвал чудо със Своята изповедница – тя се явявала на другия ден излекувана. Това привеждало в голямо смущение обърканите мъчители. Тези слуги на управителя били разколебани в правотата на своите господари, а молитвата на неустрашимата девойка била само една – Бог да докосне сърцата им и да ги обърне към Себе Си.

И молитвата на светата мъченица била чута. Самите мъчители молили господаря си да спре мъченията над невинната римлянка. А когато ги осияла светлина от невето и те видели ангели да подкрепят страдащата девица, не могли да издържат повече. И осмината управителски слуги коленичили пред Татяна и възкликнали: "Прости ни слугителко на истинския Бог!" Разбира се, всички те веднага били предадени на смърт, като новоявени християни.

Когато след целодневно мъчение отвели девойката в тъмницата, през цялата нощ тя, огряна от нетленна светлина, велегласно славословела Бога, пригласяна от небесни ангели, които лекували нейните страшни рани. И това чудо не трогнало мъчителя. На другия ден той отново я подложил на жестоки изтезания. Уморен от нейната несломимост, безсилиният управител наредил да я предадат на изгладнените зверове, но пуснатият лъв се заумиаквал около светата мъченица и биял кротко нозете ѝ. Изпъанен със страх да не би подобна гледка да обърне и други езичници към омразната вяра на "гаилеяните", управителят наредил незабавно да я обезглавят. Същата участь постигнала и бащата на мъченица Татяна.

© Жития на светните. Синодално издателство, София, 1991 година, под редакцията на Партений, епископ Левкийски и архимандрит д-р Атанасий (Бончев).

ЗА ПИЕНЕТО НА СВЕТЕНАТА ВОДА

В януарския минеи (т. е. „месечник“ – книгата със службите за всеки ден от месеца) на мястото, където се дават подробностите за Великия водосвет на 5 януари, има важна вележка, срещу която е записано указанието: Зри! (Виж!). Това указание не е свързано с извършването на водоосвещението, а с ползването на осветената вода:

„И нека да бъде известно на всички за светената вода, понеже има някон, които лишават себе си от светената вода заради това, че са яли – те не постъпват добре. Защото поради Божията благодат тя ни е дадена за освещаване на света и на цялото творение. Затова (с нея) се поръсва по всички места – и по непочистените, и навсякъде, дори и по тези, които са под краката ни. И какво е основанието да не се пие от нея?! Но да знаеш, че нечистотата в нас не е поради яденето на ястия, а поради нашите скверни дела. А като се очистим от тях, нека прием без съмнение тази светена вода“.

Това указание не е случайно. То е записано в свещените богослужебни книги, защото сред хората се разпространяват най-различни, но все строги предписания: Това не! Онова не! Всъщност се оказва, че предписанията светената вода да се пие само на гладно е благочестива традиция, но не е правило. Тя може да се пие по всяко време, но винаги с вяра и благоговение.

Беседи

БОЖИЯТА ВОЛЯ И ПОСЛУШАНИЕТО

За да разберем този въпрос по-пълно и по-дълбоко, ще надникнем в историята: как са произлезли всичките ни болести. Те са произлезли от непослушанието към Бога от нашите прародители Адам и Ева. За това за нас е крайно необходимо през време на земния си живот да поправим в себе си тази древна грешка, казано по-точно – болестта на нашите предци, и отново да привикнем да бъдем послушни на Бога. За обикновения човек обаче не е толкова просто да се научи да изпълнява Божията воля, както изглежда на пръв поглед. Не може така „изведнъж“ да станеш съвършено послушен на Бога, т. е. да се научиш да изпълняваш в живота си Божията воля.

- Защо?

- Понеже поради падението на нашите прародители човешката природа е повредена от греха. Начинът ни на мислене е плътски, а не духовен. Защото плътското мъдрование – казва св. ап. Павел – е вражда против Бога: на закона Божий то се не покорява, нито пък може (Рим. 8:7).

За да се избавим от тази веда и да се научим да бъдем послушни на Бога в съвършена форма, отначало трябва в груба форма да се научим да отсичаме волята си пред човека (на първо място пред духовния наставник – стареца, духовника). Обикновено наставникът ни казва: „Това и това прави, а онова не прави“. Например: „В тази работа не се увличай, а ето с тази принуди себе

си“. Или: „Прави толкова и откопча поклони. Яж тогава и тогава“. Съ други думи, дават ни се указания в грубоматериална форма. Защо? За да можем да свикнем да отсичаме грувите прояви на грехолюбивата си воля, на своето гордо, страстно „аз“: „Това ми се иска, онова не ми се иска; това го обичам, онова не го обичам“, и т.н. Тази форма на отсичане е първото стъпало на обучение в духовния живот.

Трябва да кажем, че в по-стари времена децата са получавали началата на такова обучение още в семейството от родителите си и затова за тези хора е било много по-леко да преминават послушание както в манастирите, така и в условията на семеен живот. За съжаление днес този добър опит е почти напълно загубен и на съвременните християни често се налага да пречупват (окастрят) разраслото си „аз“ заедно с многообразните „аз искам“, „ужасно ми се иска“ и пр.

- А ако човек по някакви причини няма наставник, който му казва: „В този случай постъпи така, а в този – така“? Какво да прави?

- Ако говорим за този проблем по-общо можем да кажем, че св. Игнатий Брянчанинов съветва в случайте, когато нямаме духовен наставник, да се ръководим от Божието слово в книгите. Но до колкото всички сме в общуване с хора, за житейските дреболии, т. е. за не много сериозните работи може и дори трябва да отсичаме волята си пред ближните (разбира се, освен послушанието за недоверите неща), тъй като ни е дадена заповед: Покорявайте се един на друг в страх Божи (срв. Еф. 5:21). Като свикнем да постъпваме така, ще бъде по-леко да изпълняваме и изискванията на нашата съвест. Но ако се наложи да се решават жизнено важни въпроси, трябва да се прибегне до духовен съвет с опитни хора. Необходима е и усърдна молитва. В Евангелието ясно се казва Кого трябва да слушаме: Този е Моят възлюбен Син: Него слушайте (Лук. 9:35). Ние обаче четем Евангелието и не изпълняваме това, което слушаме.

Автор: Монах Константин

Източник: „Беседи с един кавказки пустинник“

Православен свят

НЯМАМ ЛИ ПРАВО НА МАЛКО ЩАСТИЕ?

Един разговор между бъдещите о. Серафим Роуз (Юджийн) и о. Герман (Глеб), в края на изморителен ден.

Когато дошло време да затварят магазина, Глеб вече нямал сили. „Защо трябва да се убивам по този начин? – питал той. Работя на пълен работен ден в Монтерей, за да издържам семейството си, а в почивните дни трябва да идвам тук и да работя като роб. Защо трябва да се откажа от всичко заради това, дори от надеждата за малко щастие? Отказах се дори от моята любов, от приятелки, за да мога да се отдам изцяло на това. Сега е мой ред да се позабавлявам в града!“ Юджийн погледнал Глеб съвсем спокойно. Опитал от

така наречените удоволствия на този свят повече от него и вече отказал се от тях, той разбирал, че Глеб не знае какво говори. “Не бъди глупав – казал той. – В това няма нищо интересно. Няма никакъв смисъл в удоволствията, които светът предлага. Единственото истинско щастие и удовлетворение е точно в нашето страдание. “Глеб се обърнал и излязъл, като затръшна вратата след себе си. Той отишъл да гледа съвременен “шокиращ”, привидно “художествен” авангарден филм, но напълно се отвратил от него. Бил ядосан на себе си и съжалявал, че омърсил съзнанието си с нещо толкова отвратително. Четири часа по-късно, около 11 часа вечерта, той влязъл в апартамента на Юджийн. Заварил го свит на пода в тъгъла на стаята, където били иконите. Веднага разбрал: Юджийн през цялото време се молил приятелят му да бъде избавен от изкушението и накрая е заспал от изтощение, прострян пред иконите. Глеб се зачудил на дълбочината на братската му любов, скрита в този така наречен бездушен американец.

*Автор: о. Дамаскин Христенен
Из „ОТЕЦ СЕРАФИМ РОУЗ: ЖИВОТ И ДЕЛО”, Изд. Покров
Богородичен, 2007 г.*

ОТЕЧЕСКИ СЪВЕТИ

ИЗБРАНИ КРАТКИ МИСЛИ

- Отче, колко е хубаво да идвам тук в манастира, да лекувам душата си. – Няма нужда, мила. Нали Бог ти е дал съпруг. Той е твоят лекар. – Ама, отче, той е невярващ. – А, значи е хирург!

На съвременните деца много им липсва любов без страст и наказание без гняв.

Адът е невъзможно да се направи привлекателен, затова дяволът прави привлекателен пътя към него.
Свети Василий Велики

- Отче, какво да направя, за да израсне детето ми като добър християнин? - Ами то, какъвто бащата, такъв и синът.

С каквато внимателност говориш с другите, с такава ще се отнася към тебе Христос. *Старецът Йосиф Исихаст*

ДЕТСКИ СВЯТ

ДОБРИНИ

Илиянка си играеше с малката кукличка, която и подарила за именния ден. Облече я в нова рокличка. Подреди край нея играчките си и накрая сметна, че е вече късно и трябва да я приспи. Люлееше я, когато дочу, че домашните и говорят за нещо много важно. Майка и разказваше колко е хубаво човек да прави добрини на нуждаещите се. Така Христос научи хората да се обичат. Това много и хареса, тя се въздъшеви и каза:

- Мамо, и аз искам да правя добрини.
- Малка си още – чу отговора, но не се съгласи с него.
- Не съм много малка. Вече съм в предучилищна възраст. Аз мога.
- Какво можеш? – учуди се майка и.
- Ще видиш. Аз вече съм го намислила. Илиянка удържа на думата си. Още на другия ден започна да прави добрини. Подаваше на баба си бастун, за да я улесни. А баба и толкова се зарадва, помилва я и каза:
- Мило дете, как се сети да ми помогнеш?
- Решила съм да помагам на нуждаещите се. Християнчето трябва да прави добрини. Изненадите се заредиха. Като видя, че цветятата във вазата са увехнали, тя бързо смени водата и добави нови, свежи. Така улесни майка си, която беше много заета. Важното е, че сама се досети за това. И на татко си помагаше. Поднасяше му чаша за вода. Бестричката си бързаше първа да поздрави. Стана много мила и учтивва.
- Как се досещаш Илиянче? – запитва я веднъж майка и.
- Като направя добро, нещо в сърцето ми запява. Става ми много радостно. Това усетих, когато в автобуса отсъпих място на един старец. Той много се зарадва и ми каза, че съм най-доброто дете.

Илиянка разказа още как помогнала на една стара жена, която едва носела чантата си с покупки. Занесла я чак до дома ѝ. Тя останала много благодарна и и подарила една ябълка. Толкова сладка ябълка, никога не била яла. Разказа още много случани и накрая добави: Толкова е приятно да се правят добрини!

*Автор: Монахиня Валентина Друмева
Източник: „Православно християнче”*

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

11 януари † Неделя след Богоявление. Преп. Теодосий Велики. Преп. Теодосий Антиохийски. Гл. 6, үтр. ев. 9, ап. Евр. 13:7-16 (с. 458), лит. ев. Мт 4:12-17 (Тип. с. 180)

12 януари Св. мчца Татяна. Св. Сава Ервеськи. Св. мчк Мертвий. Мчк Петър Авесаломит

13 януари Св. мчци Ермил и Стратоник. Св. Яков, еп. Низивийски. Преп. Максим Кавсокалевит

14 януари Преп. отци, избити в Синай и Ранта. Св. Нина (Отдание на Богоявление) (Тип. с. 181)

15 януари Преп. Гаврил Лесновски, Прохор Пшински, Павел Тивейски и Йоан Колнбар

16 януари Честни вериги на св. ап. Петър. Преп. Ромил Видински. Св. свщмчк Дамаскин Гавровски (Тип. с. 183)

17 януари * Преп. Антоний Велики (Тип. с. 184) (Антоновден)

*Енорийският лист се издава с благословията на председателя на храма протойерей Еминлия Костадинов
Адрес на редакцията: гр. София, ж.к. „Дружба” 2, храм „Свети Пророк Илия”
Можете да намерите изданието и на интернет адрес: www.svetiilia.bg*
